

a Matth. 19. 17.
Diligentia adhibenda.
b 1 Cor. 9. 8.
Quomodo simus di-
vitiarum adjutores.
c Marc. 10. 10.

Quomodo præsidiis ho-
minibus intruxerit Deus
ad cœlestis regni conse-
crationem.

illud ; & a Si vis ad vitam ingredi , serva mandata. Ita-
que non est satis petere regnum Dei , nisi suum ipsi
etiam studium & operam adhibeant homines. Nam b
adjutores sint oportet , & administri Dei gratiæ in eo te-
nendo cursu , quo pervenitur in cœlum ; numquam nos
deserit Deus , c qui nobiscum se futurum perpetuo polli-
citus est ; unum ut nobis videndum sit , ne Deum &
nos ipsos deseramus. Ac Dei quidem sunt in hoc Eccle-
siæ regno omnia , quibus & vitam tuetur hominum , &
(1) salutem illis conficit sempiternam , & quæ sub as-
pectum non cadunt , Angelorum copiæ , & plenissimum
virtutis cœlestis visibile hoc munus Sacramentorum. In
his tantum nobis præsidiis est divinitus constitutum , ut
non modò ab acerrimorum hostium regno tuti esse , sed
ipsum etiam tyrannum ejusque nefarios satellites pros-
ternere & conculcare possimus.

19. Conclusio hujus petitionis , & brevis illius alia ex-
positio.

Quare vehementer ad extremum (2) petamus à Dei
Spiritu , nos ut omnia jubeat è sua voluntate facere : Sa-
tanæ ut tollat imperium , nullam in nobis summo illo
die potestatem habeat : ut vincat & triumphet Christus :
ut vigeant ejus leges toto orbe terrarum : ut decreta
serventur : nullus ut proditor aut desertor ejus sit ; sed
tales se præbeant omnes , ut in Regis Dei conspectum
non dubitanter veniant , & d constitutam illis ex omni
æternitate possessionem adeant regni cœlestis , ubi bea-
ti cum Christo sempiterno ævo fruuntur.

(1) Salutem illis conficit sempiternam. Longè melius Edit. Patav. Lugd.
Lovan & Paris. salutem perficit sempiternam.

(2) Petamus. Edit. Fara v. petemus.

DE TERTIA PETITIONE.

CAPUT XII.

Fiat Voluntas tua.

1. Quare postulato Dei regno statim subjiciatur , ut
ejusdem voluntas fiat.

Cum à Christo Domino dictum sit : a Non omnis,
qui dicit mihi , Domine , Domine , intrabit in regnum
Cœlorum ; sed qui facit voluntatem Patris mei , qui in
Cœlis est , ipse intrabit in regnum cœlorum : quicumque
in illud cœleste regnum pervenire cupiunt , id à Deo
petere debent , ut fiat voluntas ejus. Quamobrem hoc
loco posita hæc petitio est statim post regni cœlestis
postulationem.

2. Qua methodo ad veram hujus petitionis intelligentiam
pervenendum sit.

Ut autem intelligent fideles , quam necessarium id
nobis sit , quod hac prece postulamus , quantamque vim
salutarium munerum ex ejus impetratione consequantur ,
demonstrabunt Parochi , quibus miseris & ærumnis
oppressum fuerit hominum genus propter peccatum pri-
mi parentis.

3. Quæ mala prævaricatio primi parentis in humanum
genus invexerit.

Nam à principio Deus proprii boni appetitionem
creatis rebus ingeneravit , ut naturali quadam propensio-
ne suum quærent & expeterent finem , à quo illæ
numquam , nisi objecto extrinsecus impedimento , decli-
nant. Hæc autem initio fuit in nomine expetendi Deum
suz beatitudinis auctorem , parentemque , eò preclarior &
præstantior vis , quod is compos esset rationis atque con-
sillii. Sed reliquæ naturæ hunc amorem sibi naturaliter in-
genitum , eum rationis expertes , conservassent , quæ ut
initio procreatæ fuerunt naturæ bonæ , sic in eo statu &
conditione manserunt , hodieque manent : miserum homi-
num genus cursum non tenuit. Non enim solum bona
justitiæ originalis amisit ; quibus à Deo supra naturæ suæ
fa-

a Matth. 7. 21.

Homo in initio suæ
creationis in Deum tam-
quam suæ beatitudinis
auctorem , recta fereba-
tur.

Eccl. 7. 27.

Peccato originali &
amissa justitia , & ad
virtutem inclinatio cor-
rupta est.

facultatem auctum ornatuque fuerat, sed etiam insitum in animo præcipuum virtutis studium obscuravit. *a Omnes*, inquit, *declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum.* Nam *b sensus & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua*; ut inde facillè intelligi possit, heminem per se salutariter sapere, sed omnes ad malum esse proclives, *c dum proclives sunt, & flagranti studio feruntur ad iram, ad odium, ad superbiam, ad ambitionem, ad omne ferrè malorum genus.*

4. *Homo, etsi multis miseriis obrutus sit, suum tamen statum ignorat.*

Quibus in malis quamquam assidue versemur, tamen, quæ summa ex nostri generis miseria permulta ex illis sunt, quæ nobis minimè mala videantur. Quæ res insignem arguit hominum calamitatem, qui cupiditatibus ac libidinibus obæcati non videant, quæ salutaria opinantur, plerumque esse pestifera; imò verò ad illa perniciosissima mala, tamquam ad optabile & expetendum bonum rapiantur præcipites, ab iis, quæ verè bona sunt & honesta, tamquam à contrariis rebus abhorreant. Hanc opinionem corruptamque iudicium detestatur Deus illis verbis: *d Væ, qui dicitis malum bonum, & bonum malum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum.*

5. *Quomodo nostram hanc miseriam sacræ litteræ nobis ob oculos subjiciant.*

Itaque nostris ut subjiciant oculis nostras miseras, comparant nos divinæ litteræ iis, *e* qui verum gustandi sensum amiserunt: quare fit, ut à salubri victu alieni sint, appetantque contrarium. *f* Cùm ægrotis præterea nos conferunt: ut enim illi, nisi morbum depulerint, sanorum & integrorum hominum officia ac munera obire non possunt; sic nos actiones, quæ Deo gratæ sint, suscipere sine divinæ gratiæ adjumento nequimus.

6. *In statu naturæ corruptæ quanta sit ad aliquid boni agendum hominum infirmitas.*

Quòd si quædam sic affecti assequimur, levia illa sunt, & quæ ad consequendam cœlestem beatitudinem parùm, vel nihil momenti habent. At Deum, ut patet, amare & colere, quod majus quidam & altius est, quàm ut nos humi strati id humanis viribus assequamur: numquam poterimus, nisi adminiculo divinæ gratiæ sublevemur.

a Ps. 51. 4.

b Genesis 2. 11. item 6. 5.

Omnes ab adolescentia ad malum sunt proclives.

Conc. Trid. sess. 5. de Peccato originali.

c Rom. 7. 21. 22. 23.

d Isai. 5. 20.

Gustum spiritualem amisit homo.

e Isai. 24. 9.

Ezech. 18. 2.

Homines omnes post peccatum sunt ægrotis similes.

f Ps. 6. 26. & 105.

Isai. 24. 53. 4.

Virtutes cœlo dignas, homo sibi relictus perficere non potest.

7. *In rebus divinis nos omninò pueris esse persimiles.*

Quamquam aptissima etiam est illa comparatio ad significandam miseriam humani generis conditionem, quòd similes esse dicimur puerorum, qui suo relicti arbitrio temerè moventur ad omnia: pueri, inquam, sumus & imprudentes, ludicris sermonibus & inanibus actionibus dedit, si à divino præsidio deseramur. Sic enim nos objurgat Sapientia: *a Usquequo parvuli diligitis infantiam, & stulti ea, quæ sibi sunt noxia cupienti?* Et in hunc modum hortatur Apostolus: *b Nolite pueri effici sensibus.* Etsi in majore inanitate & errore versantur, quàm illa puerilis ætas, cui tantùm abest humana prudentia; ad quam tamen per se tempore potest pervenire; cùm ad divinam prudentiam, quæ ad salutem necessaria est, nos nisi Deo auctore & adjutore, aspirare non possumus. Nisi enim præsto nobis sit Dei auxilium; rejec-tis iis, quæ verè sunt bona, ad interitum ruimus voluntarium.

8. *Quodnam hac petitione tantorum malorum proponatur remedium.*

Ac si finis, discussa divinitus animi caligine, has videat hominum miseras, & sublato stupore, sentiat c legem membrorum, ac sensus cupiditates spiritui repugnantem recognoscat, omnemque despiciat naturæ nostræ propensionem ad malum; qui poterit non ardenti studio oportunitatem tantum huic malo, quo naturæ vitio premimur, remedium quærere, salutaremque illam regulam expetere ad quam christiani hominis vita dirigenda & conformanda sit? Hoc igitur illud est quod imploramus, cùm ita precamur Deum: *Fiat voluntas tua.* Cùm enim à abjecta obedientia, & Dei voluntate neglecta, in has miseras inciderimus, unum illud tantorum malorum remedium nobis divinitus propositum est, ut ex Dei voluntate; quam peccando contempsimus, aliquando vivamus, omnesque cogitationes & actiones nostras ea regula metiamur. Quòd ut assequi possimus, suppliciter illud à Deo petimus: *Fiat voluntas tua.*

9. *Etiàm à justificatis, qui jam Deo parent, usurpanda hac precatio est.*

Id verò illis etiam vehementer petendum est, in quorum animis jam regnat Deus, quique jam sunt radiis divini luminis illustrati, cujus gratiæ beneficio Dei obtemperent voluntas. Quibus, licet ita comparatis, propriæ tamen cupiditates adversantur propter proclivitatem ad malum, insitam in hominum sensibus, ut, etiam si tales simus, magnum tamen hoc loco nobis pericu-

Homines per Adæ peccatum nunc sunt ipsi pueris insipientiores.

a Prov. 1. 22.

b 1 Cor. 14. 20.

Prudentiam salutem necessariam nisi Deo adjutore consequi non possumus.

c Rom. 7. 23.

Omnium actionum & cogitationum humanarum bonitas ex consensu, quem habent cum divina voluntate, est merienda. Suam autem voluntatem Deus manifestavit hominibus per Decalogum.

d Rom. 5. 9.

Justificati propter penitentiam ad malum, vita hac duntaxat, scilicet periclitantur.

Conc. Trid. sess. 6. can. 12. & 3. Vide Ezech. 18. 26.

Jerem. 16. 2.

a Jacob. 1. 14.

b Matth. 26. 41.

lum sit à nobis ipsis, ne a abstracti & illecti à concupiscentiis, quæ militant in membris nostris, iterum de salutis via deflectamus. De quo nos periculo Christus Dominus admonuit illa verbis: *b Vigilate, & orate, ut non intretis in tentationem; spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.*

10. *In justificatis adhuc viget concupiscentia, quam quidem nemo penitus potest extinguere.*

Non enim est in hominis potestate, nec in ejus quidem, qui per Dei gratiam est justificatus, ita domitos habere carnis affectus, ut numquam illi postea excitentur: quippè cum eorum, qui justificati sunt, mentem sanet Dei gratia, non etiam carnem, de qua illud scripsit Apostolus: *c Scio enim, quia non habitat in me, hoc est, in carne mea, bonum.* Nam ut semel primus homo justitiam originalem, quo tamquam fræno quodam cupiditates regebantur, amisit, minimè eas postea ratio ita continere potuit in officio, ut ea non appeterent, quæ etiam rationi repugnant. Itaque in ea hominis parte d peccatum, id est, peccati fomitem habitare, scribit Apostolus; ut intelligamus, eum non ad tempus, quasi hospitem, diversari apud nos, sed quandiu vivimus, tamquam incolam nostri corporis, in domicilio membrorum hære perpetuò. Ergo domesticis & intestinis hostibus assiduè oppugnati, facile intelligimus, confugiendum esse ad Dei auxilium, petendumque ut fiat in nobis voluntas ejus. Jam verò faciendum est, ut sciant fideles quæ sit hujus petitionis vis.

11. *Quomodo voluntas Dei in hac petitione accipiatur.*

Quo loco multis omissis, quæ à Doctoribus Scholasticis de Dei voluntate utiliter & copiosè disputantur, voluntatem hic accipi dicimus pro ea quam *Signi* appellare solent; hoc est, pro eo, quod Deus à nobis fieri, aut caveri jusserit aut monuerit. Quare voluntatis nomine hoc loco comprehensa sunt universa, quæ nobis ad cœlestem beatitudinem comparandam proponuntur, sive illa ad fidem, sive ad mores pertineant: omnia denique, quæcumque nos Christus Dominus per se, vel per Ecclesiam suam facere aut imperarit, aut prohibuerit. De qua voluntate ita scribit Apostolus: *e Nolite fieri imprudentes, sed intelligentes, quæ sit voluntas Dei.*

12. *Quam includat tertia petitio sententiam.*

Cum igitur illud precamur, *Fiat voluntas tua*, petimus in primis, nobis ut Pater cœlestis facultatem concedat obtemperandi divinis jussis, *f* inserviendi ei in sanc-

Justitia originalis fuit tamquam frænum quo carnis cupiditates regebantur, eoque semel amisso, nunquam ita regi poterant, quin identidem noxia appetere.

c Rom. 7. 20.

Fomes peccati, seu concupiscentia perpetuò in membris nostris latet, unde etiam perpetuò adversus illam, quaerenda sunt auxilia.

d Rom. 7. 20.

Vide Magistrem in 1. dicit. li. G. H. & I. & D. Th. in 1. p. 9. 19. & ipsum, & alios in 1. dist. 45.

e Ephes. 5. 17.

f 1. Thes. 4. 3.

g Rom. 12. 2.

h 1. Pet. 2. 15.

f Lucæ 1. 74. 75.

titate & justitia omnibus diebus nostris, ut ad nutum & voluntatem ejus omnia faciamus: ut ea colamus officia, de quibus in sacris litteris admonemur, ut ipso duce & auctore, reliqua omnia præstemus, quæ eos decent, *a qui non ex voluntate carnis, sed ex Deo nati sunt*, exemplum Christi Domini secuti, *b qui factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis*: ut parati simus omnia perpeti potiùs, quàm vel minimum ab ejus voluntate discedere.

13. *Quibus potissimum datum sit eorum, quæ hic petuntur, studio & amore ardentissimè flagrare.*

Nec verò quisquam est, qui hujus studio & amore petitionis flagret ardentius, quàm is, cui concessum sit, ut summam eorum dignitatem intueatur, qui Deo obediunt. Idem enim illud verissimè dici intelligit, servire Deo & i li obedire, regnare esse: *c Quicumque, inquit Dominus, fecerit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ipse meus frater, soror & mater est*: hoc est, cum illo sum omnibus amoris & benevolentiae vinculis conjunctissimus. Nemo ferè est ex viris Sanctis, quin præcipuum hujus petitionis munus à Deo vehementer postularit: ac præclara quidem omnes, sed varia persæpè oratione uti sunt. In quibus mirificum & suavissimum Davidem videmus illud variè postulantem: modò enim inquit: *d Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas*; interdum: *e Deduc me in semitam mandatorum tuorum*; nonnumquam: *f Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, ut non dominetur mihi omnis iniustitia.* Huc pertinent illa: *g Da mihi intellectum, & discam mandata tua*: *h Judicia tua doce me*: *Da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua.* Sæpè aliis verbis eandem tractat versatque sententiam. Qui loci diligenter animadvertendi sunt, & fidelibus explicandi, ut, quanta sit in prima hujus petitionis parte vis & copia salutarium rerum, omnes intelligant.

14. *Quid præterea hac petitione significemus.*

Secundo loco, cum illud precamur, *Fiat voluntas tua*, detestamus opera carnis; de quibus scribit Apostolus: *k Manifesta sunt autem opera carnis, quæ sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, (1) &c. &*

Dd

Si

(1) Editio Patav. additur, *Idolorum servitus, beneficii, inimicitia, contentiones, emulationes, ira, rixa, dissensiones, sectæ, invidia, homicidia, ebrietas, comessationes*: ut est apud eundem Apostolum.

a Joan. 1. 13.

b Philip. 2. 8.

Parere Deo libertas est, inquit, tenet, lib. de Beatorum cap. 15. ex quo D. Ben. e m. 3. des. Andr. hæc sumpt. is. vid. 115. servit. eo regnare e. t. e. Matth. 12. 50.

Marc. 7. 35.

Luc. 8. 21.

Omne Sancti Divinam voluntatem, semper fieri optant, ut h. i. tus. Matth. 23. 42. Paulus Act. 12. 14. 2. Reg. 3. 18.

d Ps. lxx. 11. 5.

e Ibidem 35.

f Ibidem 133.

g Ibidem 73.

h Ibidem 63.

i Ibidem 126.

k Gal. 5. 19. 20. 21.

l. Rom. 8. 13.

Si secundum carnem vixeritis, moriemini: petimusque ne sinat Deus ea nos perficere, quæ sensus, quæ cupiditas, quæ imbecillitas nostra suaserit, sed ut nostram voluntatem sua voluntate moderetur. Aliena sunt ab hac voluntate voluptarii homines, qui in terrenarum rerum cura & cogitatione defixi sunt. Feruntur enim libidine præcipites ad potiundum quod concupierunt, & in illo fructu prævæ cupiditatis felicitatem ponunt, ut beatum etiam esse dicant, qui, quodcumque optarit, consequatur. Nos contra petimus à Deo, ut ait Apostolus, *a* ne carnis curam faciamus in desideriis, sed ut fiat voluntas ejus.

15. *Melius est id optare fieri quod Deus vult, quam id quod cupimus.*

Etsi non facile adducimur ut precemur Deum ut cupiditatibus nostris non satisfaciatur: habet enim difficultatem hæc animi inductio, quod ipsi quomodò id petentes nos videmur odisse. Quod etiam stultitiæ tribuunt ei, qui toti hærent in corpore. Sed nos stultitiæ famam subeamus libenter Christi causa, cujus est illa sententia: *b* *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum.* Præsertim cum sciamus, multo præstare id optare, quod rectum justumque sit, quam illud assequi, quod à ratione, à virtute, à Dei Legibus sit alienum. Et certè deteriore loco is est, quicumque ad id pervenit, quod temerè ac libidinis impulsu cupiebat, quam qui, optime quod optavit, non assequitur.

16. *Etiam ea, quæ pietatis speciem non habent, à Deo petenda non sunt.*

Quamquam non id modò petimus, ne concedatur nobis à Deo quod ipsi nostra sponte cupimus, cum studium nostrum depravatum esse constet; sed ne id etiam detur, quod suasore & impulsore dæmone, *c* simulato lucis Angelo, tamquam bonum interdum postulamus. Rectissimum illud principis *d* Apostolorum studium videbatur, pietatisque plenissimum, cum Dominum à consilio proficiscendi ad mortem advocare conabatur, & tamen eum, quia humanis sensibus, non divina ratione ducebatur, Dominus acriter objurgavit. Quid amantius in Dominum (1) videtur eo postulari potuisse, quod sancti viri *e* Jacobus & Joannes illis irati Samaritanis, qui magistrum hospitio accipere nolissent, ab eo petierunt uti juberet, ignem è cælo descendere, qui duos il-

(1) *Videtur* Edit. Patav. ann. 1732. *videbatur.*

illos & inhumanos absumeret? At à Christo Domino prehensi sunt illis verbis: *Nescitis cujus spiritus estis: a Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare.*

17. *Cum quæ cupimus ad naturæ conservationem spectant, ea maxime ut fiant, si Deus velit, petendum est.*

Neque verò solùm, cum quod cupimus, nallum est, aut mali speciem habet, Deum precati debemus, ut fiat voluntas ejus, sed etiam, cum reverà malum non est, veluti cum voluntas sequitur primam illam naturæ inclinationem, ut appetat ea, quæ naturam conservant & rejiciat, quæ ei contraria (1) videantur. Quocirca cum in eum locum ventum est, ut aliquid petere velimus hujus generis, tum verò dicamus ex animo, **FIAT VOLUNTAS TUA**: imitemur illum ipsum, à quo salutis disciplinam accepimus: *b* qui cum naturaliter (2) insito cruciatum & acerbissimæ mortis timore commoveretur; tamen in illo horrore summi doloris, suam ad Dei Patris retulit voluntatem; *c* *Non mea, inquit, voluntas, sed tua fiat.*

18. *Cum citra Dei auxilium peccatum vitare non possumus, id etiam hac petitione postulamus.*

Sed mirabiliter depravatum est hominum genus; qui cum vim etiam suæ attulerint cupiditati, eamque divinæ voluntati subjecerint, tamen sine Dei auxilio, quo & à malo protegimur, & ad bonum dirigimur, peccata vitare non possunt. Ergo confugiendum est ad hanc precationem, & petendum à Deo, ut in nobis ipse instituta perficiat, ut exultantes cupiditatis motus comprimat, ut appetitus rationi obedientes efficiat, ut nos denique totos ad suam conformet voluntatem. Precamur etiam, ut *d* Dei voluntatis cognitionem totus orbis terrarum accipiat; quo *e* divinum mysterium absconditum à sæculis & generationibus, notum ac pervulgatum sit apud omnes.

Sicut in Cælo, & in Terra.

19. *Quid sibi ista clausula velit.*

Formam præterea & præscriptionem hujus obedientiæ postulamus, ut videlicet ad eam regulam dirigatur, quam

Dd 2

quam

(1) *Videntur*, Edit. Patav. *videntur.*
(2) *Insito cruciatum & acerbissimo mortis timore* Perperam in nonnullis Edit. *insito cruciatu & acerbissimo mortis timore.*

Voluntatis, terrenis- que affectibus implicari, nisi illam cupiditatem exuant, non verè istud præcatur.

a Rom. 13. 14.

Difficile est adversus propriam cupiditatem precari, sed tamen salutare & gloriosum.

b Matth. 16. 24.

Luc. 9. 23.

Marc. 8. 34.

c 1 Cor. 11. 14.

d Matth. 16. 23.

e Luc. 9. 54.

a Luc. 9. 56.
Joan. 3. 16.

b Matth. 26. 36. 37. 38.
Marc. 14. 31.
Qu. li aut. in Christo fuerit tristitia & timor, vide D. Th. 3. p. q. 15.

c Luc. 22. 42.

d Tim. 2. 4.
e Coloss. 1. 26.

quam in cœlo & servant beati Angeli, & colit reliquus cœlestium animarum chorus; ut quemadmodum illi spontè & summa cum voluptate obediunt divino Numini, sic nos Dei voluntati, quomodo ipse maxime vult, libentissimè pareamus.

20. *Deo non pretii alicujus causa, sed amore ipsius parendum est.*

Et verò in opera & studio, quod Deo navamus, summum à nobis amorem Deus, & eximiam charitatem requirit; ut, etiam si spe cœlestium præmiorum totos nos ei dicaverimus, tamen ideo illa speremus, quòd, ut in eam spem ingrederemur, placuit divinæ majestati. Quare tota nitatur illo in Deum amore nostra spes, qui mercedem amori nostro proposuit æternam beatitudinem. Sunt enim, qui amanter alicui serviant, sed tamen pretii causa, quò amore referunt. Sunt præterea, qui tantummodò charitate & pietate commoti, in eo cui dant operam, nihil spectant, nisi illius bonitatem atque virtutem, cujus cogitatione & admiratione se beatos arbitrantur, quòd ei suum officium præstare possint.

21. *Alia item ejus clausula expositiones.*

Et hanc habet sententiam illa appositio, SICUT IN CÆLO, ET IN TERRA. Maxime enim nobis enitendum est, ut Deo simus obediens, quemadmodum beatas mentes esse diximus; (1) quarum laudes in illo summæ obedientiæ munere obeundo, Psalmo persequitur David, *a Benedicite Domino omnes virtutes ejus, ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.* Quòd si quis Sanctum Cyprianum secutus, sic illa interpretatur, ut dicat: *In cælo, in bonis & piis, in terra, in malis & impiis,* nos verò etiam ejus sententiam comprobamus, ut pro cælo spiritus, pro terra caro intelligatur; atque omnes, & omnia in omnibus Dei voluntati obediant.

22. *Quomodo etiam gratiarum actionem contineat hæc petitio.*

Gratiarum item actionem continet hæc petitio: veneramur enim Dei sanctissimam voluntatem, & maximo perfusi gaudio, summis laudibus & gratulationibus, omnia ejus opera celebramus, qui certò sciamus, hæc eum omnia bene fecisse. Cum enim constet, esse omnipotentem Deum, necessariò sequitur, ut omnia ejus natu facta esse intelligamus.

(1) *Quarum laudes* Ita legendum esse, ut præferantur Bithonicæ Pater & Loyani non autem *quorum laudes*, ut Rom. Ven. & Lugd. decet grammatica constructio.

Vide D. Bern. in l'ib. de Diligendo Deo. Voluntas Dei in Cælo fit ex amore & charitate.

Psalm. 102. 21. S. Cypri. in serm. de Orat. Dom.

Math. 7. 37. Eccl. 36. 21.

gamus. Cum verò etiam ipsum, sicuti est, summum bonum esse affirmemus, nihil ejus operibus non esse bonum, cum omnibus ipse suam impertiverit bonitatem, confitemur. Quòd si in omnibus divinam rationem non assequimur, in omnibus tamen & ambigui causa neglecta, & rejecta omni hæsitatione, illud Apostoli profiteamur, *a investigabiles esse vias ejus.* Sed ob id maxime etiam Dei voluntatem colimus, quod ab eo cælesti lumine signati simus. *b Ereptos enim de potestate tenebrarum transtulit in regnum filii dilectionis suæ.*

23. *Quid ex hac petitione ad contemplationem referendum sit.*

Sed ut extremo loco id explicetur quod ad meditationem pertinet hujus petitionis, redeundum est ad id quod initio attigimus, debere fidelem populum in hujus pronuntiatione petitionis esse demisso & humili animo, reputantem secum eam, quæ in natura est insita, cupiditatum vim, divinæ voluntati repugnantem, cogitantem se in eo officio vinci à naturis omnibus, de quibus ita scriptum est: *c Omnia serviunt tibi:* maximeque imbecillum esse, qui nullum opus Deo gratum non modo non perficere, *d* sed ne instituere quidem possit, nisi Dei adjumento sublevetur. Quoniam verò nihil magnificentius est, nihil præstantius, quam, ut diximus, Deo servire, & vitam ex ejus lege ac præceptis agere; quid optabilius esse potest homini christiano, quam *e* ambulare in viis Domini, quàm nihil agitare animo, nihil actione suscipere, quod à divina voluntate abhorreat? Ut verò eam exercitationem capiat, & illud institutum teneat diligentius, petat ex divinis libris exempla eorum, quibus, cum illi consiliorum suorum rationem non retulissent ad Dei voluntatem, omnia male ceciderunt.

24. *Quantum commodi ad vitam tranquille agendam ex hujus petitionis meditatione consequi possimus.*

Monentur postremò fideles, ut in simplici & absoluta Dei voluntate acquiescant; ferat æquo animo conditionem suam, qui sibi inferiori loco videtur esse, quàm ejus dignitas postulet, ne deserat ordinem suum: sed *f* in ea vocatione maneat, in qua vocatus est: & proprium judicium subjiciat Dei voluntati, qui nobis melius consulit, quàm ipsi optare possimus. Si angustia rei familiaris, si corporis valetudine, si persecutionibus, si aliis molestiis & angoribus premitur, certò statuendum est, nihil horum sine Dei voluntate, quæ summa omnium ratio est, nobis accidere posse; ideoque non debere nos gravius commoveri, sed invicto animo

Dd 3 fer-

a Rom. 11. 83.

b Colos. 1. 13.

c Psalm. 118. 61a

d Joan. 16. 6-8

e 2. Cor. 3. 5.

f Psalm. 118. 1.

In felices, qui sua consilia Divina velut non accomodant. Exemplum vide in Pharaone. Exod. 4. 5. & 6. & seq.

f 1. Cor. 7. 20a

Ephes. 4. 1.

Voluntas Dei est ratio summa omnium, quæ sunt D. Th. in 1. p. 1. 19. art. 4. mod. 3.

a Act. 21. 14.
b Job 1. 21.

422 CATECH. AD PAROCH. PARS IV.
ferre semper illud in ore habentes: a Domini voluntas fiat; & illud beati Job: b Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum.

DE QUARTA PETITIONE.

CAPUT XIII.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

1. Quenam in hac oratione dominica ratio ordinis servata sit.

Quarta petitio & reliquæ deinceps quibus animæ & corporis subsidia propriè ac nominatim postulamus, ad superiores petitiones referuntur. Habet enim hunc ordinem ac rationem precatio dominica ut postulationem rerum divinarum consequantur earum petitio, quæ ad corpus & ad hanc vitam tuendam pertinent. Nam ut ad Deum, tamquam ad ultimum finem referuntur homines; sic humanæ vitæ bona ad divina, eadem ratione diriguntur.

2. Cur humanæ vitæ bona à Deo licitè optentur, & petantur.

Quæ quidem ideo optanda ac petenda sunt, vel quòd ita divinus ordo postulat, vel quòd illis adjumentis ad divinarum bonorum adeptionem indigemus, ut iis adminiculis propositum finem consequamur, qui regno & gloria cœlestis Patris, atque iis præceptis colendis servandisque continetur, quæ Dei voluntatis esse non ignoramus. Quare omnem vim & rationem hujus petitionis ad Deum ejusque gloriam referre debemus.

3. Quo fine & modo temporalia bona sint postulanda.

Præstabunt igitur suum officium Parochi fidelibus auditoribus, ut intelligant in iis petendis, quæ ad usum ac fructum pertinent rerum terrenarum, esse intendendum animum ac studium nostrum ad Dei præscriptionem, nec inde ulla ex parte declinandum. Nam in eo, quod scribit Apostolus: c Quid oremus, sicut oportet, nescimus, maximè peccatur his postulationibus

Temporalia bona juxta Dei præscriptum sunt postulanda.

Vide D. Th. in 2. 2. q. 83. art. 6.

c Rom. 8. 26.

DE QUARTA PETITIONE.

423

terrenarum, & caducarum rerum. Ergo petenda sunt bona hæc, ut oportet; ne perperam aliquid postulant, responsum illud à Deo feramus: a Nescitis quid petatis. Erit autem certa judicandi nota, quæ prava sit, quæve recta petitio, consilium & propositum postulantis. Nam si quis terrena petit eo animo, ut illa omnino bona existimet, & in illis tamquam in optato fine conquiescens, nihil præterea requirat, sine dubio non orat, sicut oportet. Non enim, inquit Sanct. Augustinus, petimus temporalia hæc, tamquam bona nostra, sed tamquam necessaria nostra. Apostolus etiam in Epistola ad Corinthios docet, omnia quæ spectant ad usum vitæ necessarios, ad Dei gloriam referri oportere. b Sive ergo manducatis, inquit, sive bibitis, sive aliud aliquid facitis, omnia in gloriam Dei facite.

4. Quot quantisque commoditatibus in statu innocentie homo sit potitus.

Sed ut videant fideles, quantam habeat hæc petitio necessitatem, commemorabunt Parochi, quanta ad victum & ad vitam colendam indigentia sit externarum rerum quod magis intelligent, si comparatio fiet eorum, quæ primo illi parenti nostri generis, & reliquis deinceps hominibus fuerunt ad vivendum necessaria. Nam etsi ille in amplissimo innocentie statu, unde & ipse, & ejus culpa omnia posteritas corrui, necesse habuisset adhibere cibum ad reficiendas vires: tamen inter illius & nostræ vitæ necessitates multum interest. Non enim ei vestibus ad tegumentum corporis opus fuisset, non tecto ad perfugium, non armis ad defensionem, non remediis ad valetudinem, non aliis multis, quorum subsidio nos ad hanc naturæ imbecillitatem ac fragilitatem tuendam egemus; satis ei fuisset ad immortalem vitam ille fructus, quem felicissima vitæ arbor nullo ejus aut posterorum labore præbuisset. Neque verò futurus erat homo in tanti paradisi deliciis otiosus, c quem ad agendum Deus in eo voluptatis domicilio collocarat: verum nulla ei opera molestà, nullum officii munus non jucundum fuisset: tulisset ille perpetuò suavissimos fructus ex cultura felicium hortorum, nec eum umquam opera aut spes fefellisset.

5. Quanta mala Adæ prævaricationem sint secta.

At posterorum proles non solum fructu privata vitalis arboris, verum etiam horribili illa sententia condemnata est: d Maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ: spinas & tribulos germinabit tibi: & comedes herbam terræ: in sudore

Dd 4

do-

a Matth. 20. 22.

In petitione rerum temporalium qualitas orationis ex proposito postulantis ex meditando. S. Aug. lib. 2. de serm. Dom. in mont. cap. 16.

b 1. Cor. 10. 31.
Colos. 3. 17.

Primi Parentes si in statu innocentie peccassent, necessario cibo uti debuissent.

Vide D. Thom. in 1. 2. q. 69. art. 2.

c Genes. 2. 17.

d Gen. 3. 17. 18. 10.